

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Hieronymi a munkásokért.

Hieronymi, mint ezt mindenki tudja, miniszter, magyar miniszter, szinte misztifikációnak tünik tehát a fentebb való cím, a mely olyan viszonylatba hoz egy magyar minisztert a munkásokkal, hogy ez a munkások javára történjék.

A cím nem misztifikáció, — a magyar kereskedelmi miniszter tényleg a munkások érdekében cselekedett. Csak a napokban létesült az Adria tengerpartján a betegpénztárak tüdő, szív és idegbajos tagjai részére a Munkások Klimatikus Gyógytelepe, a melynek dr. Goldner Adolf, kitől a telep létesítésének eszméje származik, a vezető- orvosa.

Felkeltette ez az üdvös intézmény most Hieronymi ke resk. miniszternek is a figyelmét, a ki méltányolván annak nemes hivatását, elismerésre méltó intézkedést tett a munkások érdekében. A saját kezdeményezéséből elrendelte a miniszter, hogy mindazokat a munkásokat, kiket betegpénztáraik az ország bármely helyéről az Abbázia környékén levő gyógytelepre küldenek fél-áru vasuti jeggyel szállítsák Fiuméig és vissza. A miniszteri leirat, a mely 68921. sz. alatt érkezett az államvasutak igazgatóságához, a jegyek érvényességét 3 hónapban szabja meg. Elrendeli továbbá, hogy a kedvezményes jegyeket, nehogy hosszadalmas legyen az eljárás, a betegpénztár igazolása után dr. Goldner Adolf vezetőorvos kérésére a vasut azonnal kiszolgáltassa.

Ebben a hiradásban van egy pont, a mely érthetően magára vonja az általános figyelmet. Az, hogy a mit a miniszter a munkásokért tett, a saját kezdeményezésére tette. Ott, a hol az egészséges szociális politika fölött nem szoktak doktrínér

ürességgel átnézni, természetes, ha az államhatalom iniciatívájából indul ki emberséges akció a munkások, tehát azok számára, a kik épp úgy elemét alkotják az államnak, mint bárki más. Minálunk a szociális kérdéseket nem szokták sem ebben a hangnemben, sem ezzel a komolysággal kezelni. Hieronymi miniszter az első, a ki a szociális politikába, ezt a ténort és ezt az értékes, komolyságot behozta. Csak elismerés illeti érte.

Főispánunk installációja.

Szabadka szab. kir. város új főispánját, *Bezerédy Istvánt*, f. hó 29-dikén, szombaton igtatják be ünnepélyesen főispáni méltóságába. Szabadka város közönsége rokonszenvvel várja a beigtatás ünnepségét, s nincs talán senki, aki az ünnep iránt a legnagyobb érdeklődést ne tanusítaná, s ne várná feszülten a főispán beszédének kijelentéseit. Ez az általánosan megnyilatkozó rokonszenv, a közfigyelemnek ez az osztatlan megnyilatkozása bizonyítéka annak, hogy ő felsége a király és a magyar kormányelnök bizalma oly személyiségben összpontosul, aki csakugyan hivatva van a város előhaladását vezetni, s a lakosság érdekeit a közbéke megteremtésével is istápolni.

Az ünnep előestéjén bizonyára Szabadka minden polgára szívből üdvözli a szombaton beigtatandó új főispánt, *Bezerédy Istvánt*.

Itt közöljük már most a beigtatási ünnepségek

programmját:

I. Október 29-én d. e. 6 órakor 21 megszólalás, d. e. 7 órakor pedig zenekari riadó jelzi az ünnepély kezdetét.

II. D. e. fél 10 órakor a város törvényhatósági bizottsága diszközyülést tart, amelyen ő Méltósága ünnepélyesen fog főispáni székébe beiktatni. A közgyűlést a polgármester nyitja meg és innen a törvényhatósági bizottság tagjai, valamint a meghívott vendégek testületileg kísérik ő Méltóságát a Szt. Teréz egyházban tartandó isteni tiszteletre.

III. D. e. 10 órakor „Veni Sancte“ a Szt. Teréz egyházban.

IV. Visszatérés a közgyűlési terembe — A polgármester újból megnyitja a közgyűlést; küldöttség meghívja ő Méltóságát a közgyűlésbe, aki elfoglalja elnöki székét, leteszi az esküt és székfoglaló beszédet tart. — A törvényhatóság nevében főispán ur ő Méltóságát dr. Bölts József tanácsnok üdvözli.

V. Közgyűlés után a főispán ur fogadja a küldöttségeket. A sorrend következő.

1. Vidéki törvényhatóságok küldöttjei: a) Bács-Bodrog vármegye, b) Szeged szab. kir. város, c) Zombor s ab. kir. város, d) Ujvidék szab. kir. város, e) Baja thif. város.

2. Szabadka szab. kir. város törvényhatósági tisztikara

3. Vallásfelekezettek képviselői: a) Rom. kath. lelkészek, d) Gör. kath. hitközség, c) Izr hitközség, d) Ev. ref. hitközség, e) Ág. ev. hitközség.

4. A hadsereg tisztikara. 5. Kir. törvényszék és járásbíróóság. 6. Kir. ügyészség 7. Kir. erdőfelügyelőség. 8. Állami anyakönyvi hivatal. 9. Ügyvédi kamara. 10. Kir. közjegyzők.

11. Községi tanintézetek együttesen: a) Főgymnasium, b) Polgári leányiskola, c) Polgári fiú-iskola, d) Községi elemi iskola, e) Zenede, f) Ipariskolák, g) Kereskedelmi iskola.

12. Állami tanítónőképezde. 13. Állami gyermekmenhely. 14. Kir. adóhivatal. 15. Kir. posta- és távirada-hivatal. 16. M. kir. államvasutak. 17. Ipartestületek és betegsegélyző-pénztár. 18. O-Morovica község. 19. Magyar-Kanizsai választókerület községei. 20. Egyletek, pénztézetek és magán-testületek a bejelentés sorrendje szerint.

VI. D. u 2 órakor az „Arany Bányán“ szálloda éttermeiben diszabéd.

* * *

Latinovics Pál megyénk főispánja már ma megérkezett az installáció ünnepségein leendő részvétel végett.

*

A beigtatás napján Szabadka összes tanintézeteiben szünet lesz.

*

Baján Szabadka városát a következők képviselik a 31-iki beigtatási ünnepségen: *Biró Károly dr.*, ifj. *Vojnich Máté*, *Szalay Mátyás*, *Ljubibratic Kelemen*, *Paukovich Andor ifj.* *Vojnich Sándor*, *Gyelmis Gerő*, *Regényi Lajos*, *Milkó Izidor dr.*, *Deák István*, *Sztantics József*, *Manojlovics Vladisláv*, *Mamusch Félix*, *Varga Károly*, *Birkáss Gyula*.

*

A főispán installációja alkalmából *Gaal Ferenc* dirigálása mellett a zene és énekkar *Reimann D-dur* miséjét adja elő. Az offertoriumra *Szeunig Károlyné* urnő *Guttler Ave Mária*ját énekl. A misét *Veni Sancte* előzi meg.

Kik lesznek törvényhatósági bizottsági tagok?

Egy szabadkai tekintélyes függetlenségi iparostól kaptuk a következő sorokat, amelyeket különös figyelembe ajánlunk, mert igazak.

„A szabadkai „obytina“ három évi ciklusa lejár, Rendes viszonyok mellett még korai volna e tárgyról beszélni, de akik a helyi viszonyokat ismerik, akik Szabadka városának

fejlődését, a város összalakosságának javát szívből viselik, akik a közjónak minden személyes ambíció nélkül hivei, azok [megérthetik azt, ha már most figyelmeztetik a választókat arra, hogy nem jó a mindenáron való ellenzékeskedés.

És ezt kell, meg kell értetni a néppel. Meg kell értetni, hogy akik csak azért törnek a polgármester pártja ellen, hogy akarnak ellenzékiek legyenek, hogy ezeket személyes érdekeik vezetik. Aki pedig ezért ellenzéki, aki az ellenzékeskedésben határt nem ismer, az a választókat a saját önző céljainak eléréséhez csak eszközül akarja felhasználni, mint például az új áldemokrata párt.

Az új aerág az volt a baj, hogy az obytina a letűnt embereknek, az új áldemokrata párt megalakítóinak, *Mamuzsich Lázárnak*, *Pertich Mihálynak* vak eszköze volt. Erre a pártra tehát most is csak az szavazhat, aki nem hive a független gondolkodásnak és akik azt akarják, hogy az obytina értelmetlen eszköz legyen a fent említetteknek a kezében, s így visszakerüljön ismét a régi kor, a melytől mikor a város megszabadult szabadabban kezdett lélegzeni.

Azt mondják, hogy a polgármesternek függetlennek kell lennie minden párttól. Ez igaz. De a fent említett urak azt akarják, hogy igenis ő tőlök függjön a polgármester. És hogy ezt elérhessék, még a függetlenségi pártot is készek ámitani, még a függetlenségi pártot is az orruk alá fogva akarják vezetni. Hát ebbe a függetlenségi pártnak bemennie nem szabad. A függetlenségi pártnak azokra kell szavazniok, akik a törvényhatósági bizottsági tagoknak biztosították az önálló gondolkodást, s akik a függetlenségi párt embereinek igazságát a törvényhatósági bizottságban elismerték, nem keresve, hogy minő országos politikai elveket vallanak. De a demokrata alakot öltött régi urak nem így bántak el velük.

Vigyázzanak a függetlenségi polgárok, mert ámitják őket. Válasszák el az obytinát az országháztól, mert ha nem, hát sirni fognak még meg gondolatlanságukért. Most nem országos politikai küzdelmekről van szó, hanem Szabadka javáról, boldogságáról, melyet csak a mostani uralkodó szellem biztosíthat.

„Egy függetlenségi iparos.“

Figyelembe ajánljuk ezeket a sorokat a választások előtt minden függetlenségi választónak.

Bácsmegeye legnagyobb női felöltő raktára!

Dús választék:

Kalap, cipő és fehérműekben. Óriási választék nyakkendőben. Botok, keztyük, harisnyák és téli alsó ruhákban

Női és leány felöltőkben, gallérok, raglánok és Hawlockokban. Gyermekek- és leánygallérok és ruhácskák. Szörme Boak legujabb divat szerint, Blousok, kosztümekek és aljak

LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Eisler Izsó divatáruházában Szabadkán, Főtér.

PÉNZ

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi első rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezességgel és kezességgel nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadóságok convertálása.

LANG SAMU Budapest, VI., Nagymező-utca 12. szám.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

— Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —

Osztálysorsjegyek: 1/1 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár minden kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Ha lugasnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermes és nincesen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek kerítésnek stb. a legzebb díszé, anélkül, hogy lekevesebb helyet is elfoglalna az egyedségre használó részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím

Értesítési és szőlőoltványi és ny-gy-Kánya, u. p. Szekelyhid.

Kalottak napjára

1000

darab koszorú

mű- és viaszvirágokból van raktáron

BALOG LINA

virágkereskedésében

MINDENKI TUDJA, HOGY

legjobb és biztos hatással bír a

köhögés és rekedtség ellen a híres

pemetefű és méz

csukor-ka,

Első Szabadkai Csukor-ka Gyárból.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

17884/904. szám.

Schmidt Flórián

kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára

Szabadka, Kalasi-ut 217. szám. Saját ház.

Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkeféket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárulás nagyban és kicsinyben. o o o

Ugy helybéli mint vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordít.

1 K-tól feljebb

Kaphatók.

Ugy szintén élővirágokból készült koszorúk és csokrok minden árban megrendelhetőek a legolcsóbb árban és a megrendelt időre elkészítetnek. — Vidéki megrendelések szépen és pontosan eszközöltetnek. — Megrendelések házhoz szállítatnak.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Pázmány-utcában létesítendő csatorna elkészítésére az árlejtés f. évi november hó 6-án d. e. 10 órakor a gazdasági ügyosztályban fog megtartatni.

Kikiáltási ár 1690 korona. Bánatpénz 200 korona.

A terv és a költségvetés, valamint egyéb feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. október 21. A városi tanács.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 5 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések fejezetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Világhírű!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára ... .. 20 korona.

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára ... .. 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi

„REKORD“ festészeti műintézet Budapest, VII., Rotte: biller-utca 46.

Egy csinos megjelenésű hivatalnok ömeretségű híján ez uton óhajt megismerkedni egy csinos leánnyal. Cím S. Z. a kiadóhivatalban.

Ki akar eladni vagy venni könyvet, zeneművet, papírt, írószert, az Antikvárium-ba, Szabadka. Jen az „Antikvárium“ a Gimnázium átellenében. Kölcsonkönyvtárának havi díja 30 kr. Képes levelező-lapoknak csak 1 kr. darabja az Antikváriumban.

Egy jobb menetű vendéglőt keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

Egy éltesebb uriemberhez vidékre mint házvezetőnő ajánkozik egy csinos hölgy. Cím a kiadóhivatalban.

Magtár november hó 1-től kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Jó házi koszt kapható, ugyanott butorozott szoba esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 583

Barna fiatal hölgy ismeretségét keresem. Leveleket „Trombitás“ j. alatt a kiadóhivatal továbbít 579

Néhai Piros Józsi

örcherter hegedűje

eladó

Bővebb felvilágosítást ad özv. Piros Józsiné, István-utca.

Étkezés előtt igyon étvágygerjesztőt a hírneves

KECSKEMÉTI GYÜMÖLCS-PÁLINKÁBÓL,

mely az Első Alföldi Cognacgyár R.-T. KECSKEMÉTEN, Szeszfinomítógyára által üzemben tartott földében készül.

— Kapható mindenütt. —

Előzetes költség nélkül!

PÉNZ

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtokok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezességgel és kezességgel nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadóságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle ujonnan alapítandó vállalatokról, valamint financozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hiteles szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI. Teréz-körut 32. (Törvényileg bejegyzett cég)

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.